

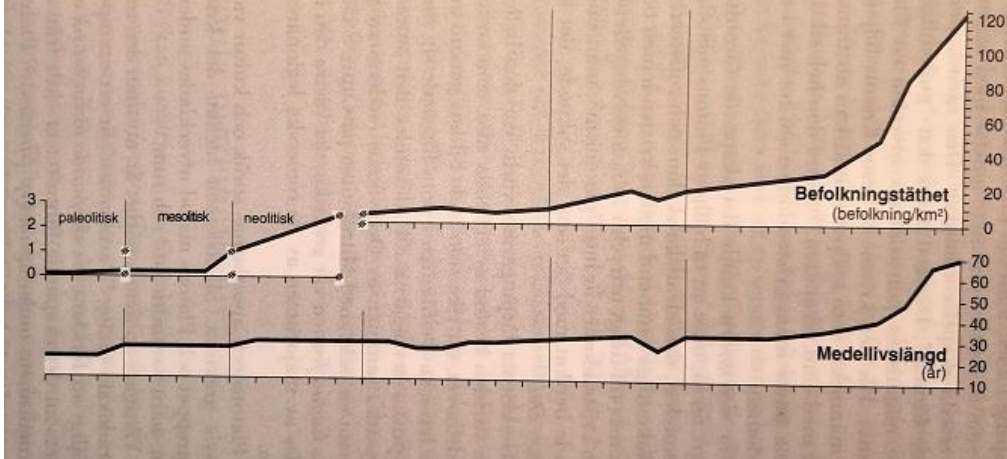
Figur 1.
Hur folkmängd, befolkningstäthet och medellivslängd har ökat i Europa, från 100 000 f.Kr. till 1975 e.Kr.

Människan är den enda arten vars ökning till antalet är en funktion av ett ökat herravälde över naturen. Detta ökade herravälde över naturen innebär en ökad potentiell befolkningstäthet, som avspeglar sig i den faktiska ökningen av befolkningstätheten som skett i historien. När människan förändrar sina livsbetingelser, förändrar hon sig själv. Denna människosläktets förändring avspeglar sig i en ökad medellivslängd. Dessa förändringar har varit särskilt markanta under de senaste 6000 åren i människans mångtuseneråriga historia. Synen på människan som skapad till Guds avbild, vilken institutionaliserades under den gyllene renässansen i och med nationalstatens bildande, är den idémässiga grunden till den senare expansionen av den potential som gör människan till människa.

Alla kurvorna bygger på befintligt demografiskt material. Lokalt eller tidsmässigt begränsade variationer har dock utjämnats till att visa den allmänna trenden. Observera avbrotten och olikheterna i skalorna.

Källor: se not 14.

Tack vare olika stadier av teknologiskt framåtskridande är vår befolkning idag mer än 450 gånger större än vad som var möjligt för den primitiva människan. Under villkor som möjliggjorts av modern teknologi kan många människor se fram emot en livslängd på mer än 70 år. Den potentiella relativa befolkningstätheten har ökat mer än 450 gånger.

Vi kan formulera detta på ett annat sätt: arbetets produktivkraft har ökat mer än 450 gånger. Denna ökning är resultatet av framgångsrika teknologiska revolutioner. Först utvecklades fisket i de stora flodmyrningars närhet. Som ett resultat av detta utvecklades enkla vattenfarkoster och början till en enkel stadsbebyggelse baserad på fisket. Ur detta uppstod ett enkelt jordbruk. Jordbruket utvecklades bäst i bosättningar nära stora flodmyrningar och spred sig sedan uppför

floderna.

Revolutioner ägde rum i utvecklingen av material och verktyg. Djurkraft, vattenkraft och vindkraft kompletterade människans muskelarbete. Sedan, med början i slutet av 1600-talet i Europa, skedde en revolution som baserades på förbränning av kol för att producera värme som kunde driva maskiner. Ur detta växte kemin fram; och senare användningen av elektrisk kraft. Dessa på varandra följande teknologiska revolutioner är nyckeln till ökningen i **arbetets produktivkraft**, den ökning som vi ser i befolkningstätheten.

Detta är det första grova måttet på hur människan lyder Första Mosebokens bud, "var fruktsamma".

Låt oss nu titta på "relativ befolkningstäthet".